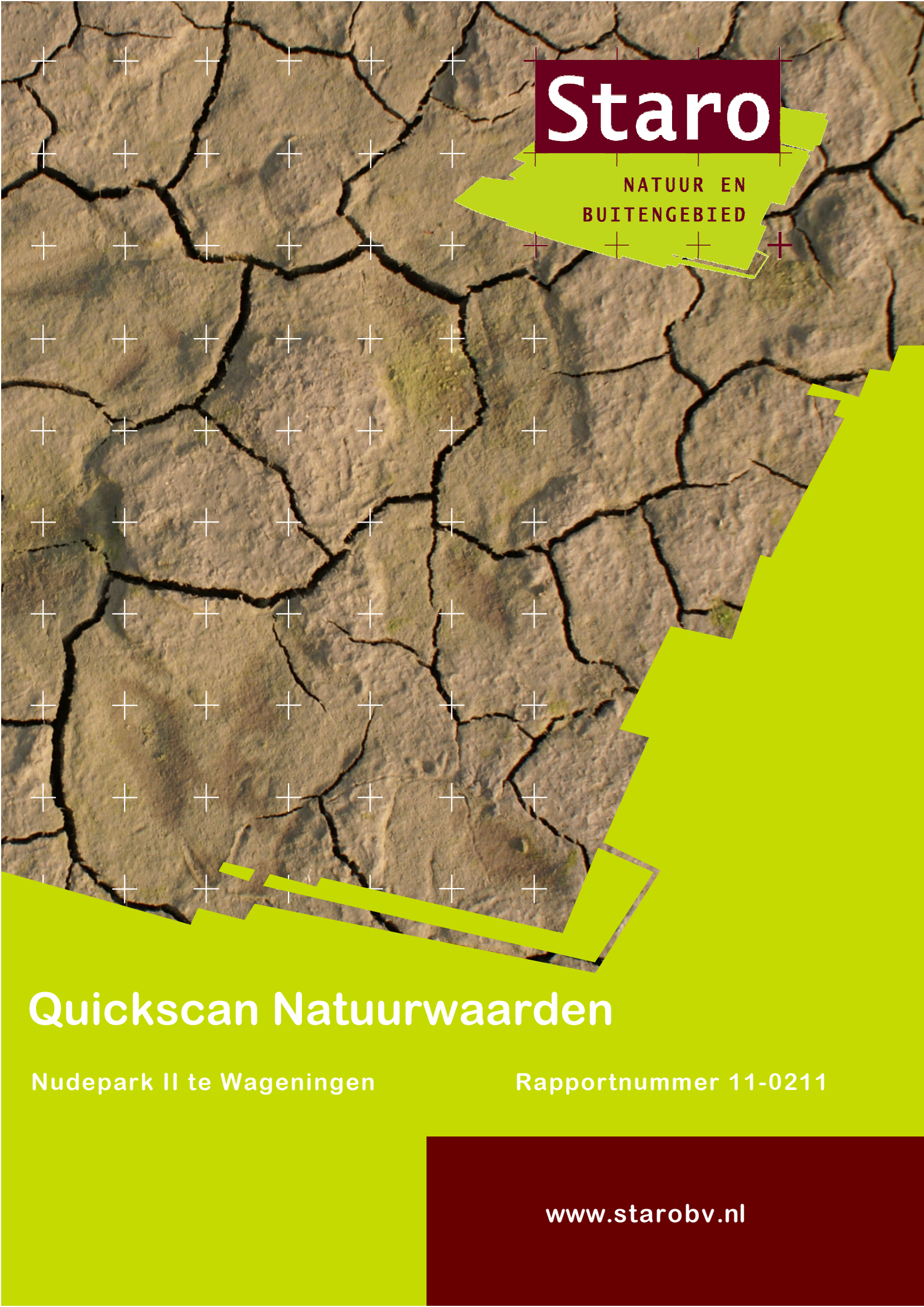

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan Natuurwaarden

Nudepark II te Wageningen

Rapportnummer 11-0211

www.starobv.nl

Quickscan Natuurwaarden

Nudepark II te Wageningen

Januari 2012

Rapportnummer: P11-0211

In opdracht van: Klokontwikkeling
t.a.v. Bas Arts
Postbus 38
6650 AA Uden

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden	10
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora	11
4.2.2	Vlinders en libellen	11
4.2.3	Mieren en kevers	12
4.2.4	Vissen	12
4.2.5	Reptielen en amfibieën	12
4.2.6	Vogels	13
4.2.7	Zoogdieren	14
5	Conclusies	16
	Geraadpleegde bronnen	17
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Lawickse Allee te Wageningen is de ontwikkeling voorzien van bedrijventerrein Nude II. Op dit moment bestaat het terrein uit intensief gebruikt akkerland en grasland met bijbehorende boerderij en schuren. Als onderbouwing bij de ruimtelijke procedures dient onderzocht te worden welke natuurwaarden actueel in het gebied aanwezig zijn en op welke wijze voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de in het gebied aanwezige natuurwaarden. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden. Hierbij wordt gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en soortgerichte bescherming.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000 en Staats- en Natuurmonumenten. Daarnaast is in de Ruimtelijke Verordening Gelderland (December 2010) de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) vastgelegd.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden, om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht (artikel 2) opgenomen: een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

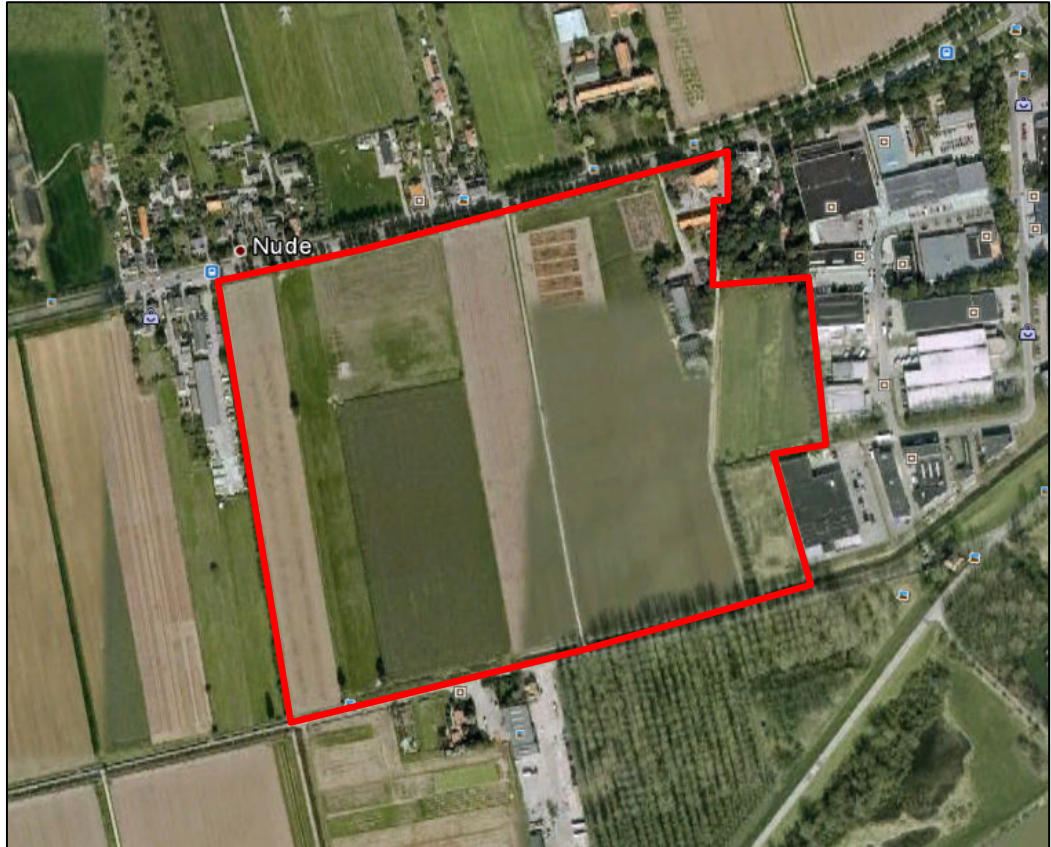
Het plangebied ligt aan de Lawickse Allee ten westen van Wageningen, gemeente Wageningen. Aan de noordzijde van het plangebied loopt de weg Lawickse Allee en aan de zuidkant de Wageningse Afweg.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (rood)

Het plangebied is momenteel voor het grootste deel intensief gebruikt akkerland en een kleiner deel grasland. Dit akkerland wordt voornamelijk gebruikt door Universiteit Wageningen voor ondermeer proeven met de teelt van bieten. Binnen het plangebied staat een boerderij, een woonhuis, een houten schuur, een kapschuur en twee stenen schuren. Alle bebouwing is niet langer in gebruik ten dienste van de bijbehorende agrarisch grond, maar heeft nu een functie als kunstatelier en/of opslag. Particulieren huren gedeelten van de aanwezige bebouwing. De bebouwing bevindt zich in de noordoost hoek van het plangebied. Tussen Nudenpark I en de bebouwing zijn bosschages aanwezig van gemengd loofhout. Ten zuiden hiervan in het zuidoosten van het gebied is een sloot aanwezig waarlangs appel- en perenbomen, een meidoornhaag en knotwilgen aanwezig zijn. Verder zijn naast de sloot een grasland en verschillende moestuinen aanwezig.

Aan de zuidzijde wordt het plangebied begrensd door een brede sloot, die door kwel wordt beïnvloed, aan de noordzijde is het een smalle droge sloot (Zwanenburg 2001). Een smalle asfaltweg doorsnijdt het gebied met aan weerszijden akkerland. In het westen van het gebied is een elektriciteitsmast aanwezig in een graslandje. Figuur 2 geeft de begrenzing van het plangebied weer.

Figuur 2. Het plangebied (rood)

Foto 1. Boerderij

Foto 2. Voormalig woonhuis en stenen schuren

Foto 3. Knotwilgen langs sloot in zuidoosten plangebied

Foto 4. Smalle asfaltweg met aan weerszijden

akkers

Foto 5. Sloot aan de zuidkant van het gebied

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens om naast het huidige bedrijventerrein Nude I een tweede bedrijventerrein Nude II te ontwikkelen (zie figuur 3). De start van de werkzaamheden staat gepland in 2013. De ontwikkelingen bestrijken het gehele plangebied. De bedrijven komen op plaatsen waar nu grasland, akkerland en bebouwing aanwezig is. Daarnaast zal er in het plangebied ontsluiting worden aangelegd voor auto's en langzaam verkeer. Aan de noordzijde zal een bomenscherm worden aangelegd als 'filter' naar het omringende landschap. Aan de zuidzijde is gepland nieuwe natuur aan te leggen in de vorm van een plasdraszone die tevens functioneert als retentiebeken voor het hemelwater. Tussen de twee bedrijventerreinen zal een groenzone worden aangelegd. De bestaande houtsingels en sloten zullen tijdens de werkzaamheden worden beïnvloed. De bestaande sloot in het zuiden zal uiteindelijk verbreed worden.

Figuur 3. Schetsontwerp totaalplan bedrijventerrein Nude II.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites waarneming.nl en telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn uit o.a. dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het plangebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 13 december 2011 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: zwaar bewolkt, regenachtig en circa 2 graden Celsius.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EL&I blijkt dat het plangebied zich in de buurt van een Natura 2000-gebied bevindt. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 125 meter ten zuiden van het plangebied en betreft het gebied 'Uiterwaarden Neder-Rijn' (zie figuur 4).

Ecologische Hoofdstructuur

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EL&I en de provincie Gelderland, maakt het plangebied geen deel uit van de EHS. De EHS ligt op gelijke afstand als de het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

Effectbeoordeling

De herinrichting van het plangebied vindt plaats buiten de EHS er hoeft derhalve geen rekening te worden gehouden met de mogelijke effecten. Voor het nabijgelegen Natura 2000-gebied geldt dit niet. Tijdens de ontwikkeling van het bedrijventerrein, maar ook daarna, kunnen er mogelijk negatieve significante effecten zijn op de aangewezen waarden voor het Natura 2000-gebied. Te denken valt aan hydrologische effecten door bijvoorbeeld grondwateronttrekking, licht en geluidoverlast voor onder meer aanwezige vogels in het gebied. Het advies is een Voortoets uit te voeren. Dit nadere onderzoek dient uit te wijzen of er daadwerkelijk effecten zijn op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

Figuur 4. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van de Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn (groen)

Conclusie

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de EHS. Wel ligt het plangebied op zeer korte afstand tot het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn. Nader onderzoek in een Voortoets (en eventueel een passende beoordeling) dient uit te wijzen of er daadwerkelijk effecten zijn als gevolg van de te ontwikkelen plannen op het Nature 2000-gebied.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit intensief gebruikt akkerland en grasland. Ten oosten van de bebouwing bevindt zich een bossage van loofboomsoorten. Daarnaast zijn langs de sloot in het oosten van het gebied een rij knotwilgen en een aantal appel- en perenbomen aanwezig. De tuin van het voormalige huis is begroeid met cultivars.

Tijdens het veldbezoek zijn geen bijzondere planten aangetroffen. Daarbij is het onderzoek uitgevoerd in een periode waarin de meeste beschermde planten niet zichtbaar zijn.

Conclusie

In het plangebied zijn geen bijzondere of beschermde planten waargenomen.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de atlas 'De dagvlinders van Nederland' (2006) blijkt dat er geen beschermde vlindersoorten in de buurt van het plangebied voorkomen. Beschermde dagvlinders vinden voortplantingsbiotoop op specifieke waardplanten, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Beschermde dagvlinders worden daarom niet verwacht in het plangebied. Het is wel mogelijk dat andere algemeen voorkomende vlindersoorten gebruikmaken van het plangebied.

Uit de atlas 'Nederlandse libellen' (2002) en de website libellennet.nl maken geen melding van beschermde libelsoorten in de buurt van het plangebied. Het is wel mogelijk dat enkele algemeen voorkomende, niet beschermde, soorten libellen in het plangebied voorkomen.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten dagvlinders of libellen voor in het onderzoeksgebied.

4.2.3 Mieren en kevers

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze biotopen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van wateren met spaarzame vegetatie, een minimale waterdiepte van 50 cm en maximaal matig voedselrijk grote wateren. Het voorkomen van beschermde soorten mieren en kevers is dan ook zeer onwaarschijnlijk.

Conclusie

Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het onderzoeksgebied.

4.2.4 Vissen

De sloot aan de zuidkant van het plangebied is bemonsterd met een schepnet. Tijdens het scheppen zijn geen vissen aangetroffen. De website van de RAVON maakt echter melding dat de bittervoorn (FFlijst 3) en kleine modderkruiper (FFlijst 2) voorkomen in de buurt van het plangebied. Er zijn ook meldingen van de grote modderkruiper bekend in de omgeving van het plangebied. Zeer waarschijnlijk komen ook enkele onbeschermde vissoorten voor in de sloot. Naast de sloot aan de zuidkant van het plan gebied is er een droge sloot aan de noordkant en een watervoerende sloot oostkant van het plangebied.

Effectbeoordeling

De aanwezige sloten in het plangebied zullen tijdens de ontwikkeling van het bedrijventerrein Nude II worden beïnvloed. Nadelige effecten op beschermde vissen zijn daarom niet uitgesloten.

Mitigerende maatregelen

Voordat met de werkzaamheden wordt gestart is nader onderzoek noodzakelijk naar het voorkomen van de bittervoorn en kleine modderkruiper in het plan gebied.

Conclusie

Mogelijk komen bittervoorn (FFlijst 3), kleine modderkruiper (FFlijst 2) en grote modderkruiper (FFlijst 3) voor in de watervoerende sloten van het plangebied. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen. De aanwezige sloten in het plangebied zullen tijdens de ontwikkeling van het bedrijventerrein Nude II worden beïnvloed. Nadelige effecten op beschermde vissen zijn daarom niet uitgesloten.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Volgens de RAVON Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland (2009) en het waarnemingenoverzicht van 2009 (Van Delft et al., 2010) zijn binnen enkele kilometers afstand van de onderzoekslocatie de volgende amfibiesoorten waargenomen: rugstreeppad (FFlijst3) kamsalamander (FFlijst 3), kleine watersalamander (FFlijst 1), gewone pad (FFlijst 1), bruine kikker (FFlijst 1) en bastaardkikker (FFlijst 1). De omgeving is een bekend leefgebied van de ringslang (FFlijst 3).

De watervoerende sloten zijn geschikt leefgebied en voortplantingswater voor alle genoemde amfibiesoorten.

Het gehele plangebied is geschikt landbiotoop voor alle genoemde salamanders en de bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en rugstreeppad. Met name is de houtsingel en de moestuinen zijn geschikt landbiotoop.

De poelkikker (FFlijst 3) is aangetroffen tijdens een onderzoek naar de aanleg van de Nieuwe Havenweg in een sloot ten oosten van het plangebied (Soes, 2008).

Effectbeoordeling

Na herinrichting van het plangebied wordt het huidige landbiotoop grotendeels vernietigd door de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Daarentegen wordt ten zuiden van het plangebied een plasdraszone aangelegd en in het westen van het gebied een groenzone waardoor mogelijk meer landbiotoop wordt gecreëerd.

Dit laat onverlet dat de aanwezige sloten in het plangebied tijdens de ontwikkeling van het bedrijventerrein Nude II worden beïnvloed. Nadelige effecten op beschermde amfibieën en de ringslang zijn daarom niet uitgesloten.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor amfibieën van FFlijst 1.

Voor de soorten van FFlijst 3 rugstreeppad, kamsalamander, poelkikker en ringslang dient nader onderzoek in de geschikte periode uit te wijzen of deze daadwerkelijk voorkomen. De grootste kans om volwassen dieren van de kamsalamander in het water aan te treffen is in april wanneer de piek van de voortplanting plaats vindt (Groeneveld, 2011). De rugstreeppad wordt met voorkeur onderzocht op basis van kooractiviteit in de avond. Het piekmoment van de voortplanting en de meest geschikte periode voor onderzoek van deze soort is in mei (Groeneveld, 2011). Mocht de rugstreeppad overigens niet in het plangebied, maar in de omgeving voorkomen, dan wordt ten eerste aanbevolen een paddenscherm te plaatsen. Dit om te voorkomen dat de rugstreeppad zich tijdens bouwactiviteiten gaat vestigen in het plangebied.

Conclusie

In de sloten (en in de nabij omgeving op het land) komen, naast enkele soorten van FFlijst 1, mogelijk de rugstreeppad, poelkikker, kamsalamander en ringslang (alle FFlijst 3) voor. De aanwezige sloten in het plangebied zullen

tijdens de ontwikkeling van het bedrijventerrein Nude II worden beïnvloed. Nadelige effecten op betreffende beschermde soorten onder lijst 3 van de Flora- en faunawet zijn daarom niet uitgesloten. Nader onderzoek naar kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en ringslang in de geschikte periode, maart t/m mei, dient uit te wijzen of deze daadwerkelijk aanwezig zijn.

4.2.6 Vogels

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied voor een aantal vogelsoorten geschikt is als foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn zwarte kraai, merel, ekster en houtduif (alle FFlijst vogels) aangetroffen. De bosschages en gebouwen bieden geschikt leefgebied en nestgelegenheid voor algemeen voorkomende vogelsoorten. Nesten van jaarrond beschermde vogelsoorten zijn niet aangetroffen.

Uit gegevens van de werkgroep steenuilen blijkt dat in 2003 in de buurt van het plangebied drie broedgevallen van de steenuil zijn geconstateerd. De grote schuur/boerderij op het terrein is mogelijk geschikt als vaste rust- en verblijfplaats van steenuil. In 2011 zijn 15 waarnemingen van een steenuil gemeld te westen van het plangebied in Nude en Havenomgeving op Waarneming.nl. Mogelijk komt de huismus voor in het plangebied (Zwanenburg 2001).

Effectbeoordeling

Het plangebied Nude II is geschikt als broedgebied en foerageergebied voor algemene vogels. In de omgeving zijn voor deze vogels voldoende alternatieven aanwezig. Effecten op algemene vogels door verlies van broed- en foerageergebied zijn derhalve te verwaarlozen.

De grote schuur/boerderij aan de Lawickse Allee 73 is geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor de steenuil. Volgens de plannen verdwijnt deze schuur/boerderij. Het is noodzakelijk om nader onderzoek naar de aanwezigheid van de soort uit te voeren in de betreffende schuur. Het grasland van Nude II mogelijk foerageergebied van steenuilen.

Nader onderzoek is noodzakelijk om eventuele effecten op de steenuil en de huismus te kunnen beschrijven.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor de meeste vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, verstoringe werkzaamheden, zoals verwijdering van bomen, struiken en het bouwrijp maken van gronden, niet kunnen plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten het broedseizoen van vogels uit te voeren wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van vogels.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van steenuilen moet uitwijzen of de voorgenomen plannen mogelijk effect hebben op steenuilen en of eventueel mitigerende maatregelen genomen moeten worden.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismussen in de meidoornhaag in het oosten van het gebied op de grens met Nudepark I moet uitwijzen of de voorgenomen plannen negatieve effecten hebben.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is geschikt als broedgelegenheid en tevens als foerageergebied voor verschillende vogelsoorten (FFlijst vogels). Binnen het erf aan de Lawickse Allee 73 komt mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats van steenuil voor. Nader onderzoek naar steenuilen en huismussen in het plangebied is noodzakelijk (maart/april).

Figuur 5: Waarnemingen van steenuilen in de nabije omgeving van het plangebied. Gele rondjes: werkgroep steenuilen 2003 en blauwe rondjes: waarnemingen.nl periode 2011

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Vleermuizen zijn strikt beschermde diersoorten. De bescherming van een vleermuis is geregeld door de Europese Unie. De Europese Unie heeft bepaald dat alle van nature in Europa voorkomende vleermuizen zijn beschermd in de Habitatrichtlijn.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, meervleermuis, baardvleermuis, en watervleermuis (alle FFlijst 3) voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Binnen het plangebied zijn gebouwen aanwezig die kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen. Voor vleermuizen is het gehele onderzoeksgebied geschikt als foerageergebied, dit betreft echter geen essentieel foerageergebied. Ook worden er op basis van de aanwezige landschapsstructuren geen (belangrijke) vliegroutes in het plangebied verwacht.

In het plangebied staan geen bomen met holtes waar vleermuizen een vaste rust- of verblijfplaats in zouden kunnen hebben. De bebouwing op de Lawickse Allee 73 in het plangebied zal gesloopt worden. Enkele gebouwen hebben een spouwmuur en dakbetimmering. Mogelijk zijn in deze gebouwen vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen aanwezig.

Overige zoogdieren

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor een aantal grondgebonden zoogdieren geschikt is als leefgebied. Het perceel kan geschikt zijn als leefgebied voor konijn, mol, haas, egel, bunzing, wezel en diverse muizensoorten (alle FFlijst 1). De waterspitsmuis is aangetroffen nabij de sloot aan de zuidkant van het plangebied bij een onderzoek in het kader van de aanleg van de Nieuwe Havenweg (Soes, 2008). Er wordt vanuit gegaan dat de soort nog steeds aanwezig is in het gebied.

Effectbeoordeling

Mogelijk benut een aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het plangebied als leefgebied. Bij herinrichting vindt vernietiging van dit leefgebied plaats.

Met betrekking tot de waterspitsmuis (FFlijst 3) geldt dat indien de sloot wordt gedempt of anderszins aangepast tijdens de bouw van het bedrijventerrein dit een negatief effect heeft op het leefgebied van de soort.

Met betrekking tot vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er foerageergebied voor vleermuizen verloren gaat. In de omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Daarnaast is het plangebied geen essentieel foerageergebied en zal de ontwikkeling geen negatief effect hebben op het foerageergebied van vleermuizen. Vaste rust- en verblijfplaatsen zijn niet uit te sluiten in de schuren op het terrein van Lawickse Allee 73. Bij het slopen van deze gebouwen verdwijnen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1.

Wat betreft de waterspitsmuis (FFlijst 3) geldt dat de voorgenomen plannen een negatief effect heeft op het leefgebied van de soort. Mogelijk kan binnen het plangebied rekening worden gehouden met de eisen die de waterspitsmuis aan zijn leefgebied stelt. Een studie zal moeten uitwijzen op welke wijze compensatie/mitigatie gerealiseerd kan worden. Tevens dient rekening gehouden te worden met mogelijk cumulerende effecten van andere (ruimtelijke) ontwikkelingen in de directe omgeving.

Wat betreft vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat de voorgenomen plannen mogelijk een negatief effect zullen hebben op foerageergebied van vleermuizen. Het betreft echter geen essentieel foerageergebied en het uitvoeren van mitigerende of compenserende maatregelen is daarom niet noodzakelijk.

In de schuren van Lawickse Allee 73 komen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen voor. Nader onderzoek in de daarvoor geschikte periode (grofweg half mei t/m september) is noodzakelijk.

Conclusie

Het onderzoeksgebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFlijst 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied.

Voor de aanwezige waterspitsmuis dient een mitigatie/compensatieplan opgesteld te worden te voorkoming van de negatieve effecten van de geplande ontwikkelingen.

Voor vleermuizen (FFlijst 3) is het plangebied geschikt als foerageergebied, maar dit betreft geen essentieel foerageergebied. De schuren aan de Lawickse Allee 73 zijn geschikt voor vleermuizen, nader onderzoek is hier noodzakelijk.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van de EHS. Wel ligt het plangebied op zeer korte afstand tot het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn. Nader onderzoek in een Voortoets en eventueel passende beoordeling dient uit te wijzen of er daadwerkelijk effecten zijn als gevolg van de te ontwikkelen plannen op het Nature 2000-gebied.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren, planten en amfibieën die zijn opgenomen op FFlijst 1. Voor deze soorten geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3 en zijn strikt beschermd. Ten aanzien van foerageergebied en verbindingsroutes geldt dat hieraan geen negatieve effecten optreden, dus dit heeft geen gevolgen in het kader van de Flora- en faunawet. Locaties waar mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn worden gesloopt. Nader onderzoek in de periode mei tot september dient uit te wijzen of vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn in het plangebied.

Mogelijk komen de bittervoorn (FFlijst 3), grote modderkruiper (FFlijst 3) en kleine modderkruiper (FFlijst 2) voor in de watervoerende sloten van het plangebied. De aanwezige sloten in het plangebied zullen tijdens de ontwikkeling van het bedrijventerrein Nude II worden beïnvloed. Nadelige effecten op beschermde vissen zijn daarom niet uitgesloten. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen.

Voor de aanwezige waterspitsmuis dient een mitigatie/compensatieplan opgesteld te worden te voorkoming van de negatieve effecten van de geplande ontwikkelingen.

In de sloten (en in de nabij omgeving op het land) komen mogelijk de rugstreeppad, poelkikker, kamsalamander en ringslang (alle FFlijst 3) voor. De aanwezige sloten in het plangebied zullen tijdens de ontwikkeling van het bedrijventerrein Nude II worden beïnvloed. Nadelige effecten op betreffende beschermde soorten onder lijst 3 van de Flora- en faunawet zijn daarom niet uitgesloten. Nader onderzoek naar kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en ringslang in de geschikte periode maart t/m mei dient uit te wijzen of deze daadwerkelijk aanwezig zijn en of mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

Soorten van FFlijst vogels

Het onderzoeksgebied is geschikt als broedgelegenheid en tevens als foerageergebied voor verschillende vogelsoorten (FFlijst vogels). In de grote schuur aan de Lawickse Allee komt mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats van steenuil voor. Nadere inspectie van de schuur is

noodzakelijk, voordat de sloop en bouwwerkzaamheden van start gaan. Nader onderzoek naar steenuilen en huismussen in het plangebied is noodzakelijk (maart/april).

Concluderend kan gesteld worden dat:

- Een voortoets moet uitwijzen of de herinrichting van het gebied effect heeft op het nabijgelegen Natura 2000-gebied Neder-Rijn ;
- Nader onderzoek naar vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen is noodzakelijk om uit te zoeken zij gebruik maken van de gebouwen binnen het plangebied (mei tot september);
- Nader onderzoek naar de aanwezigheid van de volgende vissen en amfibieën in de sloot aan de zuidkant van het plangebied is noodzakelijk: bittervoorn, kleine modderkruiper, grote modderkruiper, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en ringslang(maart/mei);
- Nader onderzoek naar steenuilen en huismussen in het plangebied is noodzakelijk (maart/april);
- Voor de aanwezige waterspitsmuis dient een mitigatie/compensatieplan opgesteld te worden te voorkoming van de negatieve effecten van de geplande ontwikkelingen;
- De werkzaamheden voor de overige soortgroepen in het plangebied geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben;

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Creemers R. et al., De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9, RAVON, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2009.
- Delft, Van J.J.C.W. et al. Waarnemingenoverzicht 2009, RAVON 38, jaargang 12, nummer 4, Stichting RAVON, Nijmegen, 2010.
- Dijkstra K, D, B. et al., De Nederlandse libellen, Nederlandse Fauna 4, Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2002.
- Bos F. et al., De dagvlinders van Nederland, Nederlandse Fauna 7, De Vlinderstichting, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis & European Invertebrate Survey, Nederland, Leiden 2006.
- Groenveld, A., G. Smit & E. Goverse, 2011. Handleiding voor het Monitoren van Amfibieën in Nederland. RAVON Werkgroep Monitoring, Amsterdam.
- Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Limpens, H. et al., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- Soes, D.M., A.J. Nieuwenhuis, 2008. Compensatievoorstel Nieuwe Havenweg, compensatie van waterspitsmuis en poelkikker. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Zwanenburg, J.G., R. Vogel, 2001. Natuur van plangebied Nudepark-2. Stichting Ecologisch Advies (StEA) en SOVON, Utrecht.

Internet

- www.brabant.nl
- Beschermde gebieden: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, geraadpleegd op 18 juli 2011.
- www.rijksoverheid.nl
- www.ravon.nl
- www.vlinderstichting.nl
- www.waarneming.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.libellennet.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet (bron: Rijksoverheid 2011)

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

In 2005 is met het gewijzigde Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten het beschermingsregime versoepeld. Met deze aangepaste regelgeving is niet meer altijd een ontheffing nodig voor het uitvoeren van werkzaamheden in de openbare ruimte. Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu een vrijstellingsregeling. Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in veel gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig;
- voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig;
- voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Door een wijziging in de wetgeving in 2009 is het voor soorten van de Habitatrichtlijn (bijvoorbeeld vleermuizen en rugstreeppad) en voor vogels niet meer mogelijk een ontheffing te verkrijgen voor ruimtelijke inrichting of ontwikkelingen. Daarnaast geldt voor vogels dat een ontheffing in het kader van "dwingende reden groot openbaar belang" eveneens niet meer mogelijk is.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid 2011)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- oriëntatiefase (en vooroverleg);
- verslechterings- en verstoringstoets;
- passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- of deze kans reëel is en
- of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid 2011)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de nieuwe Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen door in gemeentelijke bestemmingsplannen.